

ชื่อผลงาน ความรอบรู้ด้านสุขภาพเรื่องพฤติกรรมกำบังวันโรค ของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ปี 2564

ชื่อผู้วิจัย นางดวงใจ ไทยวงษ์ นส.รัชนิกร กุญแจทอง นางประวีณา สัชชาพงษ์

บทนำ

องค์การอนามัยโลกให้วันโรคเป็นภาวะฉุกเฉินสากลโลก ไทยเป็น 1 ใน 14 ประเทศที่มีภาระจากปัญหาวันโรคสูงของโลก ปี 2563 ประเทศไทย รวมทั้งจังหวัดขอนแก่น ไม่บรรลุเป้าหมายที่จะลดอุบัติการณ์วันโรคให้เหลือ 88 ต่อประชากรแสนคน เมื่อสิ้นปี 2564 เหตุผู้ป่วยรับรักษาล่าช้า จากชื้อยาเกินเอง มีความรู้ต่ำสะท้อนว่าความรอบรู้ด้านวันโรคไม่เพียงพอ ข้อมูลความรอบรู้เกี่ยวกับวันโรคไม่ครอบคลุมทุกประเด็น จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อวัดระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพเรื่องพฤติกรรมกำบังวันโรคของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ปี 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1.รูปแบบการวิจัย - การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)
- 2.ประชากรศึกษา - ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ในจังหวัดขอนแก่น
- 3.ระยะเวลาดำเนินการ - เดือนกันยายน- ตุลาคม 2564
4. ขั้นตอนการศึกษา - 1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) สุ่มตัวอย่างสุ่มเลือกอำเภอที่มีอัตราป่วยสูง และอัตราป่วยต่ำ ประเภทและ 1 อำเภอ แต่ละอำเภอเลือกตำบลที่มีอัตราป่วยสูง และอัตราป่วยต่ำ ชายหญิง จำนวนเท่าๆ กัน 4) เก็บรวบรวมข้อมูล 5) วิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกระดับความรอบรู้ โดยอิงเกณฑ์ของ Bloom(1971) ที่ร้อยละ 80 ของคะแนนรวม 6 องค์ประกอบ ที่คะแนน ≥ 120 เป็นกลุ่มที่มีความรอบรู้
5. ขนาดตัวอย่าง - ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 614 คน
6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย - ใช้แบบวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพเรื่องวันโรคในประชาชนอายุ 15 ปี ขึ้นไป ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดของ Nutbeam (2008) จำนวน 34 ข้อ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา IOC ทั้งฉบับ = 0.68 ค่าเชื่อมั่น = 0.92 อำนาจจำแนก 0.31 - 0.66 ค่าความยากง่าย 0.6-0.8 ค่า KR-20 = 0.71 โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square/df = 1.4, p-value = 0.20, RMSEA = 0.001, SRMR = 0.02, CFI = 0.99, TLI = 0.99)
- 7) การวิเคราะห์ข้อมูล - โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงเพศชายจำนวนเท่ากัน อายุเฉลี่ย 42.31 ปี S.D. = 16.94 ปี ส่วนใหญ่สมรส ร้อยละ 58.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,061 บาท S.D. = 8469.31 บาท ส่วนใหญ่จบประถมศึกษา ร้อยละ 44.3 อาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.9 ส่วนใหญ่มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น และอากาศถ่ายเทสะดวก ร้อยละ 61.7 และร้อยละ 98.5 ตามลำดับด้านความรอบรู้ด้านสุขภาพจังหวัดขอนแก่น ปี 2564 ประชาชนร้อยละ 33.4 (205 คน) มีระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเพียงพอต่อการป้องกันควบคุมวันโรค ร้อยละ 66.6 (409 คน) มีระดับความรอบรู้ทางสุขภาพไม่เพียงพอต่อการป้องกันควบคุมวันโรค องค์ประกอบที่มีระดับความรอบรู้ทางสุขภาพเพียงพอต่อการป้องกันวันโรค เรียงลำดับจากต่ำสุดดังนี้ ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ร้อยละ 15.8 ด้านทักษะการสื่อสาร ร้อยละ 35.7 ด้านการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ร้อยละ 37.5 ด้านการจัดการตนเอง ร้อยละ 48.2 ทักษะการตัดสินใจร้อยละ 61.7 และด้านความรู้ความเข้าใจ ร้อยละ 78.7

สรุปและอภิปรายผล

ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพไม่เพียงพอในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันควบคุมวันโรค คิดเป็นร้อยละ 66.6 มีเพียงร้อยละ 33.4 เท่านั้นที่มีระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพที่เพียงพอต่อการป้องกันควบคุมวันโรค

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการส่งเสริมและเร่งรัดการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในองค์ประกอบด้านการรู้เท่าทันสื่อ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการสุขภาพ ด้านการจัดการตนเอง และควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาประชาชนให้เกิดความรอบรู้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการลดอุบัติการณ์วันโรคต่อไป

การประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาองค์กรสมรรถนะสูงด้านการวิจัย

สำหรับการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพฯ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น